

ELŐTERJESZTÉS

Tótkomlós Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2016. május 26-ai ülésére

Tárgy: Átfogó értékelés Tótkomlós Város Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2015. évi ellátásáról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak.”

Az értékelés szempontjait a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete határozza meg, mely szerint

„I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,

- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,

- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),

- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4-5.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.)."

A fent említett jogszabályok alapján készült el az előterjesztésemhez mellékel, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2015. évi ellátásáról szóló átfogó értékelés, melynek része az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat Tótkomlói Területi Irodája által nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás 2015. évi működésének tapasztalatairól szóló beszámoló, valamint az Orosházi Rendőrkapitányság tájékoztatója is.

Tájékoztatom a Képviselő-testületet, hogy a Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján az értékelést a Képviselő-testületi megtárgyalást követően meg kell küldeni a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé. Ez esetben a települési önkormányzatnak hatvan napon belül érdemben meg kell vizsgálnia a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatnia kell a gyámhatóságot.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg és hozza meg döntését.

A. HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete Tótkomlós Város Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2015. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadja.

Felelős: dr. Garay Rita polgármester
Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző

Határidő: azonnal, illetve az átfogó értékelés gyámhatóság részére történő megküldésére:
2016. június 3.

B. HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete Tótkomlós Város Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2015. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést nem fogadja el.

Felhívja az értékelés készítőjét, hogy a beszámolót az alábbi szempontok figyelembe vételével dolgozza át:

-
-

Felelős: dr. Garay Rita polgármester
Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző

Határidő: az átdolgozott értékelés Képviselő-testület elé terjesztésére: a képviselő-testület soron következő ülése

Tótkomlós, 2016. május 19.

dr. Garay Rita
polgármester

Az előterjesztést készítette: Stübéné dr. Borsodi Olga aljegyző

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS

Tótkomlós Város Önkormányzat

gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak

2015. évi ellátásáról

A beszámolót készítette: Stübéné dr. Borsodi Olga, aljegyző

A beszámoló elkészítéséhez adatot, információt szolgáltatottak:

- Tótkomlói Polgármesteri Hivatal,
- Szociális Szolgáltató Központ,
- Jankó János Általános Iskola és Gimnázium,
- Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat,
- Orosházi Rendőrkapitányság.

2016.

Bevezető

A nemzetközi egyezményekkel összhangban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) új alapokra helyezte a gyermekekről való gondolkodást és gondoskodást. A magyar gyermekvédelmi rendszer funkciója kettős. Egyrészt bizonyos ellátásokat kell garantálnia a gyermekek, illetve a gyermekes családok számára, valamint olyan elérhető és hozzáférhető lehetőségeket kell biztosítani, amelyek segítségével a családokban keletkező problémák kezelhetővé válnak, azt eredményezve, hogy a gyermekeket nem kell elválasztani családjuktól. Másrészt a valamilyen okból családjukban nem nevelhető gyermekek számára kell olyan családpótló, vagy a családi modellhez közelítő ellátásokat biztosítani, amelyek a gyermeki jogok tiszteletben tartásával garanciákat nyújtanak a gyermek életkorának, szükségleteinek megfelelő ellátására, egészséges személyiségfejlődésének biztosítására, valamint társadalmi integrációjának elősegítésére.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja”.

Az értékelés szempontjait – az előbbieken említett külön jogszabály - a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete határozza meg a következők szerint:

„I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzügyi, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,

- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzügyi vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,

- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),

- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4-5.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.)."

A könnyebb átláthatóság érdekében a beszámolót a feladat- és hatásköröket megállapító jogszabályi rendelkezések, valamint a személyi és tárgyi feltételek bemutatásával kezdem, majd a fenti szempontok figyelembe vételével szeretnék átfogó képet adni a 2015. évben, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen, a beszámolási időszakban hatályos jogszabályok alapján végzett munkáról.

A gyermekvédelem rendszere – a feladat- és hatáskörök megoszlása

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A Gyvt-ben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete és a gyámhatóság gyakorolja.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében:

„A gyámhatóság feladat- és hatáskörét

a) a települési önkormányzat jegyzője,

b) a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: gyámhivatal),

c) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja.”

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosították 2015-ben is. Az összehasonlíthatóság és folyamatosság érdekében a korábbi évek ellátási, támogatási formáit és az azokra vonatkozó információkat, adatokat továbbra is szerepeltetem az értékelésben.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (jegyzői hatáskör),
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás (jegyzői hatáskör volt, hatályon kívül helyezésre került 2013. április 1-től)
- óvodáztatási támogatás (jegyzői hatáskör volt, hatályon kívül helyezésre került 2015. szeptember 1-től)
- önkormányzati segély (2015. február 28-ig)/rendkívüli települési támogatás (2015. március 1-től) – a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán (önkormányzati hatáskör),

- gyermektartásdíj megelőlegezése (járási gyámhatósági hatáskör),
- otthonteremtési támogatás (járási gyámhatósági hatáskör).

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás a korábban szintén a válsághelyzetek kezelését szolgáló, de a szociális ellátórendszerben funkcionált átmeneti segéllyel és a temetési segéllyel összevonásra került 2014. január 1-től önkormányzati segély elnevezéssel.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családbafogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

Az a) pont kivételével – mely jegyzői hatáskör – valamennyi hatósági intézkedés járási gyámhatósági hatáskör.

A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatakorúak intézeti ellátása is.

A Gyvt. alapján a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptervekenység keretében

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- c) a köznevelési intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a munkaügyi hatóság.

- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő.

Az előbb felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek ön maga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A települési önkormányzat kötelező feladata volt 2015-ben is, hogy biztosítsa a családban nevelkedő gyermekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán az önkormányzati segínyt, illetve a rendkívüli települési támogatást, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezze és közvetítse a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás eljárási szabályairól, valamint a személyes gondoskodás keretében tartozó gyermekvédelmi alapellátásokról és az intézményi térítési díjakról szóló 7/2006. (II. 28.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) megalkotásával gondoskodott a helyi szinten szabályozandó ellátások meghatározásáról.

A Gyvt. kimondja, hogy az a települési önkormányzat, amelynek területén 10.000-nél több állandó lakos él, bölcsődét köteles működtetni. Városunk tehát önként vállalt feladatoként tartja fenn a bölcsődét, így biztosítva a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését.

A gyermekvédelmi feladatok ellátásának személyi és tárgyi feltételei a Tótkomlói Polgármesteri Hivatalban

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének gyermekvédelmi hatósági feladatait átruházott hatáskörben a Szociális Bizottság látja el. A bizottság döntött 2015-ben az önkormányzati segély, 2015. március 1. napjától rendkívüli települési támogatás – a családban nevelkedő gyermekre, fiatal felnőttre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán - ügyében. A bizottság üléseit rendszerint kéthetente tartja a Polgármesteri Hivatal hivatalos helyiségében. A bizottság munkáját - az említett ügytípus tekintetében – Mihalkó Csilla és Bedőné Skoda Ilona, az Igazgatási Osztály ügyintézői segítik.

A jegyzői hatáskörben megállapítandó hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet, valamint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását Bedőné Skoda Ilona ügyintéző végzi. Az ügyintéző a postázó munkát közfoglalkoztatott munkavállaló segítségével végzi, aki a kimenő iratokat is iktatja.

A felsőoktatási tanulmányokat kezdő és folytató fiatalok ösztöndíjrendszerével - mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer – kapcsolatos ügyintézését Szpisjak Jánosné, az Igazgatási osztály ügyintézője végzi.

Az ügyintézőknek a Polgármesteri Hivatal „A” épületében önálló irodájuk van, ahol saját interneteléréssel rendelkező számítógépet, nyomtatót, telefont használhatnak. Fénymásolási lehetőségük a folyosón megoldott. Az ügyintézők kiadmányozási jogkörrel rendelkeznek, a Szociális Bizottság által hozott határozatok kivételével.

Tótkomlós demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Tótkomlós város lélekszáma Magyarország legtöbb településéhez hasonlóan folyamatosan csökken. 1945-ben még 10.984 fő lakott a településen, napjainkban már hozzávetőlegesen csak 6 058 fő a város lakosságának száma. A legnagyobb lélekszámcsökkenés 1945. és 1946., valamint 1980-1990. évek között következett be. 2000-től valamelyest lelassult, de nem állt meg a népesség fogyása.

A csökkenés több tényező együttes hatásának eredménye, melyből kiemelkedő fontosságú a munkalehetőségek szűkössége. A fiatalabb korosztály elvándorlása a városból az utóbbi évek jellemző és állandósulni látszó tendenciájává vált. A fiatalok minden lehetőséget megragadnak, hogy versenyképes szakmát tanuljanak. Már középiskolai tanulmányaik ideje alatt a várostól távol tanulnak, felsőoktatási intézménybe pedig még messzebb kényszerülnek eljárni. Tanulmányaik végeztével kevesen térnek vissza szülővárosukba, tanulmányaik helyszínén helyezkednek el, alapítanak családot.

Tótkomlós állandó lakosainak száma 2003-tól az alábbiak szerint alakult:

Év (I. 1.)	Állandó lakosok száma (fő)
2003	6.848
2004	6.774
2005	6.753
2006	6.703
2007	6.639
2008	6.527
2009	6.449
2010	6.390
2011	6.321
2012	6.257
2013	6.195
2014	6.133
2015	6.113
2016	6.058

Az állandó lakosság száma korcsoportonkénti bontásban 2006 – 2015. évekre vonatkozóan:

Év (I.1)	Lakos (fő)	18 év alattiak (fő)	18 év alattiak aránya a teljes népességhez (%)	19-60 év közöttiek (fő)	19-60 év közöttiek aránya a teljes népességhez (%)	61 év feletti (fő)	61 év feletti aránya a teljes népességhez (%)
2006	6.703	1.357	20	3.856	58	1.490	22
2007	6.639	1.316	20	3.835	58	1.488	22
2008	6.527	1.266	19	3.790	58	1.471	23
2009	6.449	1.240	19	3.748	58	1.461	23
2010	6.390	1.202	19	3.694	58	1.494	23
2011	6.321	1.154	18	3.674	58	1.493	24
2012	6.257	1.130	18	3.635	58	1.492	24
2013	6.195	1.098	18	3.617	58	1.480	24
2014	6.133	1.066	17	3.564	58	1.503	25
2015	6.113	1.064	17	3.541	58	1.508	25
2016	6.058	1.045	17	3.473	57	1.540	26

A táblázatból jól kivehető, hogy a 0-60 év közöttiek száma csökken és a 61 év feletti lakosok száma növekszik.

A születések és halálozások száma az alábbiak szerint alakult:

Év	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Születés	70	60	57	47	55	62	53	38	44	50	40	39	44
Halálozás	130	109	111	98	100	126	92	86	112	94	90	94	106

Az adatokból megállapítható, hogy a születések száma magasabb volt 2015-ben, mint az azt megelőző kettő évben, de ennek ellenére átlagosnak mondható. A halálozások száma sajnálatos módon szintén meghaladta a korábbi évek halálozási számait, azonban ez is átlagos mértéknek mondható.

A városunkból elköltözött személyek száma az alábbiak szerint alakult:

Év	Tótkomlósról elköltözött személyek száma
2005	163
2006	209
2007	193
2008	158
2009	129
2010	155
2011	126
2012	150
2013	142
2014	136
2015	156

Az adatokból megállapítható, hogy településünk lélekszáma évről évre csökken. Egyrészt azért, mert a halálozások száma lényegesen meghaladja a születések számát, másrészt azért, mert a településről egyre többen költöznek el. A csökkenéssel egyidejűleg lassan folytatódik a 18 éven aluliak arányának csökkenése is.

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A Gyvt. a gyermeki jogok között elsőként említi azt, hogy a gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez. A gyermeki jogokat védeni kell, mely minden olyan természetes és jogi személy kötelezettsége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A törvény kimondja továbbá azt is, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek, családok védelmét a korábban írtaknak megfelelően a következő pénzbeli, illetve természetbeni ellátások biztosították a beszámolási időszakban: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán az önkormányzati segély, majd a rendkívüli települési támogatás, a gyermektartásdíj megelőlegezése és az otthonteremtési támogatás, valamint a 2015. év első felében az óvodáztatási támogatás.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, meghatározott feltételek teljesülése esetén a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- b) meghatározott természetbeni támogatásnak,
- c) a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevétele.

A Gyvt. meghatározza a megállapítás feltételeit, mely szerint a gyámhatóság – jelen esetben a jegyző - megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege, melynek összege 2015-ben 28 500 Ft volt) a 140%-át,
- aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a jogszabályban megállapított feltételeknek;
- b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyoni értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a Gyvt-ben meghatározott értéket.

Vagyoni alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

- a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy
 - b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét
- meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
 - b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel
- természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

A támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. 2015. évben az esetenként nyújtott támogatás 5.800,- Ft/fő volt.

Az alábbi táblázatból a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2010-2015. évi adatai hasonlíthatók össze:

Adatok/Évek	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Támogatott gyermekek száma	545 fő	578 fő	517 fő	471 fő	453 fő	399 fő
- ebből nagykorú (tanuló)	60 fő	48 fő	47 fő		36 fő	25 fő
Kérelmek száma - ebből egyedül álló (gyermekét egyedül nevelő) kérelmező	290 család 131 szülő	331 család 138 szülő	320 család 136 szülő	246 család 121 szülő	219 család 108 szülő	192 család 88 szülő
Elutasított kérelmek száma	6	7	9	17	3	1
Pénzbeli támogatás összege (Ft)	6.125.000,-	6.629.000,-	6.148.000,-	5.469.000,-	5.307.000,-	4.674.000,-

2015-ben 192 család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága állt fenn. Csupán 1 alkalommal került sor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására, mivel a kérelmező jövedelme meghaladta a jogszabályban meghatározott mértéket.

A támogatásra jogosultak száma a 2014-es évhez viszonyítva további csökkenést mutat. A csökkenés abból adódik, hogy a családok igénybe vehetik a gyermekek után járó családi adókedvezményt. Azonban továbbra is elmondható, hogy Tótkomlóson kevés a munkalehetőség, a legtöbb családban csak az egyik törvényes képviselő rendelkezik rendszeres jövedelemmel. Az egyedülálló szülő, több esetben csak a gyermek(ek) után járó ellátások, támogatások összegéből tartja fenn a családot. Az elvált szülők esetében gyakori, hogy a tartásdíjra kötelezett szülő nem fizet tartásdíjat gyermeke(i) után.

2014. évben az egy főre jutó jövedelem megoszlása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családoknál:

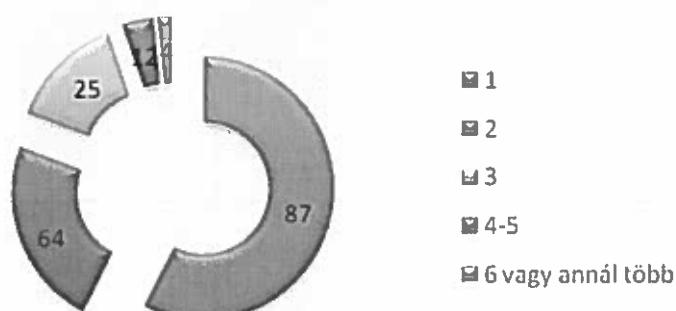
Összeg / fő	14.250,- Ft alatt	14.250- 28.500,- Ft között	28.500,- Ft felett
2014	35 család	99 család	82 család
2015	28 család	76 család	88 család

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításához kapcsolódó jövedelemvizsgálat során megállapítható, hogy sok családban az egy főre jutó nettó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, a 28.500,- Ft-ot. Ezeknél a családoknál általában a szülők egyike, vagy nem egy esetben egyike sem rendelkezik munkahellyel és a gyermek(ek) után ellátások, támogatások összegéből élnek.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők életkor szerinti megoszlása 2015-ben:

Életkor	0-6 éves	7-14 éves	15-18 éves	19 - éves	Összesen
2014	134 gyermek	212 gyermek	71 gyermek	36 gyermek	453 gyermek
2015	75 gyermek	169 gyermek	130 gyermek	25 gyermek	399 gyermek

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint

Hátrányos helyzet, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítása:

Itt kell említést tennünk a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről. Ennek megállapítása szorosan kapcsolódik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményéhez. 2013. szeptembertől jogszabályi változás miatt a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása határozatban történik. A megállapítás feltételei szigorodtak, ezért a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az elmúlt évben a szülők önkéntes nyilatkozata alapján csökkent.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításához és felülvizsgálatához készült nyomtatvány B) lapján kérheti a törvényes képviselő a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítását.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek:

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Alapfokú iskolai végzettség: a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a nyolcadik évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány - iskolatípustól függetlenül - alapfokú iskolai végzettséget tanúsít.

(Pl. egy 9. évfolyam elvégzése, vagy egy középfokú oktatási intézmény pár osztályának elvégzése a középfokú végzettség megszerzése nélkül az alapfokú végzettséget nem befolyásolja, hiszen ezek végzettségi szintet nem emelnek.)

A gyámhatóság – jelen esetben a jegyző - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a

gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben a meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

Nyilvántartásunk alapján, a Tótkomlóson élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja be a 2010-2015. évekre vonatkozóan:

Adatok	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Hátrányos helyzetű gyermekek	545 fő	578 fő	517 fő	106 fő	79 fő	72 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek összesen:	59 fő	61 fő	51 fő	22 fő	44 fő	41 fő
- kor szerinti megoszlás:						
- óvodás	13 fő	10 fő	11 fő	8 fő	5 fő	5 fő
- általános iskolás	24 fő	28 fő	30 fő	7 fő	18 fő	15 fő
- középiskolás	22 fő	23 fő	10 fő	7 fő	14 fő	15 fő

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket különböző kedvezmények, juttatások, pályázati lehetőségek illethetik meg.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:

A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket az önkormányzati rendeletben meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthette, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzdött, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A 2014. január 7-i Szociális Bizottsági ülésen a még hatályos önkormányzati rendelet, valamint a 2013. december hónapban benyújtott kérelmek alapján a Szociális Bizottság – átruházott hatáskörben – 6 kérelmezőt részesített rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban. A 6 kérelem 6 kiskorú gyermekes családot fed le, - ebből egy gyermekes 2 család; három - vagy több gyermekes 4 család. A 2014. január 7-én megállapított rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összege összesen 40.895,- Ft volt.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást 2014. január 1-től felváltotta az önkormányzati segély.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás mutatószámainak alakulása 2009-2014. között:

Adatok	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Támogatottak (családok) száma	56 család	115 család	110 család	170 család	61 család	6 család
- ebből egy alkalommal	34 család	61 család	55 család	15 család	41 család	6 család
- két alkalommal	12 család	25 család	16 család	20 család	8 család	---
- három, vagy több alkalommal	10 család	28 család	37 család	81 család	12 család	----
Támogatás összege (Ft)	684.000,-	1.517.000,-	1.366.000,-	736.000,-	582.000,-	40.895,-

Önkormányzati segély – a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család életfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán

A szociális területet lefedő, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény jelentős változáson ment keresztül.

A 2013. évi LXXV. törvény és a 197/2013. (VI. 13.) Korm. rendelet módosította ezen jogszabályokat. A törvénymódosítás értelmében 2014. január 1-jétől az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önálló ellátási formaként megszűnt és önkormányzati segéllyé olvadt össze.

Az önkormányzati segélyről, valamint egyes szociális tárgyú önkormányzati rendeletek módosításáról szóló Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének 22/2013. (XI. 28.) önkormányzati rendelete alapján, figyelemmel a Gyvt. 18. § (2) bekezdésére 2014. január 1-től önkormányzati segély iránti kérelmet nyújthattak be – a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család életfenntartási vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán.

A rendelet úgy rendelkezett, hogy: Önkormányzati segély állapítható meg annak, akinek az egy főre jutó havi nettó jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át, egyedül élő esetén annak 150 %-át nem haladja meg. Az önkormányzati segélyre való jogosultságnál - az Szt. vonatkozó rendelkezéseit figyelembe véve – nem állapítható meg segély, ha a kérelmező, vagy a kérelmezővel együtt élő közeli hozzátartozója vagyonnal rendelkezik.

Ez a támogatási forma 2015. február 28. napjáig volt megállapítható, ezt követően rendkívüli települési támogatás keretén belül állapítható meg a támogatás.

2014. évben és 2015. év február 28. napjáig önkormányzati segélyben részesült kérelmezők - a családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel:

Adatok	2014.	2015.
Támogatottak (családok) száma:	48 család	9 család
- ebből egy alkalommal	32 család	9 család
- két alkalommal	14 család	---
- három, vagy több alkalommal	2 család	---
Támogatás összege (Ft)	409.000,- Ft	56.300,-

Önkormányzati segély - a családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel - iránti kérelem 2014. évben és 2015. év február 28. napjáig elutasításra nem került.

A támogatás természetbeni ellátás formájában is nyújtható volt, ez leggyakrabban gyógyszerkiváltást szolgált, vagy a támogatás összegét a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóival közösen használta fel a kérelmező.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás:

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás jegyzői hatáskör volt, azonban hatályon kívül helyezésre került 2013. április 1-től.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó volt jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül. A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás havi összege - gyermekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka volt (6.270,- Ft).

Óvodáztatási támogatás:

Az óvodáztatási támogatás jegyzői hatáskör volt, azonban hatályon kívül helyezésre került 2015. szeptember 1-től.

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése volt.

A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelmére - annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapította meg, akinek gyermeke

- a) tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző megállapította, és
- b) legkésőbb annak az óvodai nevelési évnek a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betöltötte, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen járt óvodába.

Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy a családbafogadó gyám legfeljebb annak az óvodai nevelési évnek a kezdetéig terjeszthette elő, amely évben a gyermek az ötödik életévét betöltötte.

A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatást első alkalommal, ha az óvodáztatási támogatásra való jogosultság jogerős megállapítására

- a) az előző év december 5-e és a tárgyév június 4-e között került sor, a tárgyév június hónapjában,
- b) a tárgyév június 5-e és a tárgyév december 4-e között került sor, a tárgyév december hónapjában folyósította.

Az első alkalmat követően a települési önkormányzat jegyzője a gyermek óvodai nevelési jogviszonyának fennállásáig június és december hónapban további óvodáztatási támogatást folyósított a szülőnek vagy a családbafogadó gyámnak, ha

- a) a gyermek továbbra is halmozottan hátrányos helyzetűnek minősült, és
- b) a szülő, a családbafogadó gyám a gyermeknek a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendelet szerinti rendszeres óvodába járásáról gondoskodott.

Ha az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet december 4-éig, illetve június 4-éig benyújtották és a támogatásra való jogosultság feltételei fennálltak, de a kérelem jogerős elbírálására december 4-éig, illetve június 4-éig nem került sor, a további óvodáztatási támogatás folyósításának időpontjában kellett folyósítani az első alkalommal járó óvodáztatási támogatást. Ha a további óvodáztatási támogatás folyósításának feltételei is fennálltak, akkor az első alkalommal járó és a további óvodáztatási támogatást együtt kellett folyósítani.

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság a megszüntetését követően a feltételek fennállása esetén ismételten megállapítható volt azzal, hogy a rendszeres óvodába járást a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben meghatározott időszak tekintetében kellett vizsgálni. Ebben az esetben a jogosultat további óvodáztatási támogatás illette meg.

A támogatás összege gyermekenként első alkalommal húszezer forint volt, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint volt.

A települési önkormányzat rendeletben előírhatta, hogy első alkalommal az óvodáztatási támogatást természetbeni formában kellett biztosítani.

2014. június hónapban 4 család kérte az óvodáztatási támogatás megállapítását. Első alkalommal 5 gyermek jogosultsága állt fenn, vidékről érkezett család két kiskorú gyermeke további alkalommal kapta meg az óvodáztatási támogatás összegét. Az óvoda intézmények igazolása alapján, a szülő által jogszabály szerint igazolt és igazolatlanul mulasztott napok száma együttesen nem haladta meg a munkanapokra eső óvodai nevelési napok huszonöt százalékát, ezért a gyermekek óvodáztatási támogatásra való jogosultsága fennállt.

2014. december hónapban 3 gyermek volt jogosult az óvodáztatási támogatás összegére, 1 gyermek óvodai mulasztása meghaladta a munkanapokra eső 25 %-ot, ezért nem volt jogosult a támogatás összegére, a további gyermekek pedig szeptember hónaptól megkezdték általános iskolai tanulmányaikat.

Tekintettel arra, hogy az óvodáztatási támogatás megszüntetésre került és a rá vonatkozó szabályok hatályon kívül helyezésre kerültek 2015. szeptember 1-től, így az utolsó kifizetés 2015. június hónapban volt. Mivel bevezetésre került 3 éves kortól a kötelező óvodába járás, így ez az óvodáztatási támogatás megszüntetését indokolta, mivel annak létjogosultsága elenyészett.

2014-2015. évben kifizetett óvodáztatási támogatás:

Intézmény megnevezése, ahol a gyermekek óvodai ellátásban részesültek	Kifizetés összege gyermekek száma 2014. június hónapban	Kifizetés összege gyermekek száma 2014. december hónapban	Kifizetések összege gyermekek száma 2015. június hónapban (utolsó kifizetés)
Tótkomlós Általános Művelődési Központ /Tótkomlós, Erzsébet u. 2/a./	40.000,- Ft 2 gyermek/első alkalom	10.000,- Ft 1 gyermek/további alkalom	10.000,- Ft 1 gyermek/további alkalom
	40.000,- Ft 2 gyermek/ első alkalom	20.000,- Ft 2 gyermek/további alkalom	20.000,- Ft 2 gyermek/további alkalom
Tótkomlói Evangélikus Óvoda	20.000,- Ft 1 gyermek/ első alkalom	---	10.000,- Ft 1 gyermek/további alkalom
Pitvaros Térségi Petőfi Sándor Napközi Otthonos Óvoda és Óvoda-Böcsöde Nagyéri Óvodai Tagintézménye	20.000,- Ft 2 gyermek/ további alkalom	---	---
Összesen:	120.000,- Ft 7 gyermek	30.000,- Ft 3 gyermek	40.000,- Ft 4 gyermek

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások:

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások nyújtására önkormányzatunknak – nehéz gazdasági helyzete miatt – kevés lehetősége van.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2001-ben megalkotta az 5/2001. (II. 20.) önkormányzati rendeletét a felsőoktatási hallgatók és a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok ösztöndíjrendszeréről, mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Ösztöndíjrendszer) szabályairól, a támogatáshoz jutás feltételeiről szól.

A rendelet célja, hogy a szellemi javakhoz való hozzáférés egyenlő esélyének megteremtése érdekében mindazok számára elérhetővé tegye az első diploma megszerzését, akik számára a felsőoktatásba történő bejutás, illetve felsőoktatási tanulmányaik folytatása szociális helyzetük miatt súlyos nehézségekbe ütközik.

Az Ösztöndíjrendszer célja továbbá, hogy az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé tegye a felsőoktatásban való részvételt, jogszabályi háttérül a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III.26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) szolgál.

Az Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál:

1.) települési önkormányzatok által nyújtott támogatás	} önkormányzati ösztöndíjrész
intézményi ösztöndíjrész
2.) megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás	
3.) intézményi támogatás →	

Az ösztöndíj időtartama:

- „A” típusú pályázat esetén 10 hónap, a már felsőoktatásban tanulók számára
- „B” típusú pályázat esetén 3x10 hónap, azok számára, akik felsőoktatási tanulmányaikat a következő tanévben kezdik meg.

Az ösztöndíj elbírálása kizárólag szociális rászorultság alapján, a pályázó tanulmányi eredményétől függetlenül történhet.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete első alkalommal 2001-ben csatlakozott az Ösztöndíjrendszerhez. Akkor 23 főt részesített támogatásban. Az ezt követő években 2002-2005-ig az önkormányzat az Ösztöndíjrendszerhez nem csatlakozott. 2006. óta azonban az önkormányzat folyamatosan részt vesz az Ösztöndíjrendszerben a következők szerint:

Az „A” és „B” típusú pályázat keretében támogatásban részesített tanulók/hallgatók száma az elmúlt években a következők szerint alakult:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
„A”	6	24	15	20	28	21	20	20	16	18
„B”	1	1	0	6	4	1	1	3	2	2

Az önkormányzat korábban havi 4.000,- Ft-tal támogatta az ösztöndíjasokat, azonban a Képviselő-testület a 211/2013. (X. 03.) kt. határozata szerint személyenként 5.000,- Ft-ot biztosít havonta a tanulóknak.

2007-2014. között az önkormányzati ráfordítás (kötelezettségvállalás) összege a következők szerint alakult:

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.080.000,- - Ft	600.000,- Ft	1.520.000,- Ft	1.600.000,- Ft	960.000,- Ft	920.000,- - Ft	820.000,- Ft	1.100.000,- - Ft	1.000.000,- - Ft

Gyermekétkeztetés:

Az óvodába és az iskolákba az önkormányzattal szerződött vállalkozás, a Farbung Gastro Kft. szállítja az ételt. A Bölcsőde – a jogszabályoknak megfelelően – saját konyhával rendelkezik, az étel elkészítése ott helyben történik, így a diétára szoruló és a különböző ételérzékenységekben szenvedő gyermekek ellátása is megoldott (tej, tojás és lisztérzékenység).

Az intézményi térítési díjat minden esetben a képviselő-testület állapítja meg, mely 2015-ben a következők szerint alakult:

Korcsoport	Ellátás	Nyersanyagköltség Ft/nap
Bölcsőde 20 hetes – 3 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	354,-
Óvoda 3 – 6 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	362,-
Általános iskola napközi 6 – 14 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	456,-
Általános iskola menza 6 – 14 éves	ebéd	301,-
Gimnáziumi menza 14 – 18 éves	ebéd	352,-

A térítési díj napi összege a nyersanyagköltség napi összegének ÁFÁ-val növelt összege.

A gyermekétkeztetés Gyvt-ben foglaltak szerint kedvezményesen vehető igénybe, meghatározott feltételek megvalósulása esetén, ezek a következők:

Ingyenes ellátásban kell részesíteni a jogosultat, ha a térítési díj fizetésére kötelezett jövedelemmel nem rendelkezik.

2015. augusztus 31. napjáig az alábbi rendelkezések vonatkoztak a kedvezményesen igénybe vehető gyermekétkeztetésre:

Gyermekétkeztetés esetén

a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő

aa) bölcsődés,

ab) óvodás,

ac) 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő,

ad) fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett, aa)-ac) alpont szerinti életkorú gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át,

b) az a) pont alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

c) három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,

d) az ad) alpont alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

e) azon nevelésbe vett gyermek után, aki bölcsődés, óvodás vagy tanulói jogviszonyban áll és nappali rendszerű iskolai oktatásban vesz részt, valamint azon utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt után, aki tanulói jogviszonyban áll és nappali rendszerű iskolai oktatásban vesz részt, az intézményi térítési díj 100%-át kedvezményként kell biztosítani.

2015. szeptember 1. napjától az alábbi rendelkezések vonatkoztak a gyermekétkeztetés kedvezményes igénybevételére:

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (a továbbiakban: ingyenes étkezés)

- a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha
 - aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkel csökkentett összegének 130%-át, vagy
 - ae) nevelésbe vették;
- b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
 - ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 - bb) nevelésbe vették;
- c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben helyeztek el;
- d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
 - da) nevelésbe vették, vagy
 - db) utógondozói ellátásban részesül.

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (a továbbiakban: kedvezményes étkezés)

- a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az előzőekben meghatározott feltételek közül a b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes étkezésben;
- c) az előzőekben meghatározott feltételek közül a b) pont és d) pont szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után, feltéve, hogy az előzőekben meghatározott feltételek közül a b)-d) pont alapján a gyermek nem részesül ingyenes étkezésben.

2015-ben a gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők száma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása a következőképpen alakultak:

A gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők létszáma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása 2015-ben				
Intézmény	Térítésmentes (fő)	50%-ot fizet (fő)	100%-ot fizet (fő)	Összesen (fő)
Bölcsőde	38	8	20	55*
Önkormányzati Óvoda	26	6	8	40
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	150	56	76	282

A gyermekétkeztetés kapcsán meg kell említenünk a nyári gyermekétkeztetést is, melyre 2015-ben is nyújtott be igényt önkormányzatunk.

2015. évben sem kellett az állami támogatást önkormányzati önrésszel kiegészíteni, a felhasznált állami támogatás 2.381.280,- Ft volt, melyből 134 gyermek napi egyszeri meleg étkeztetése volt biztosítható 44 napon keresztül, amit a napközi konyhán tudott elfogyasztani, vagy onnan tudta hazaszállítani.

A pályázat pénzügyi lebonyolítását a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi osztálya végezte.

A gyermekétkeztetés szabályozása 2016. január 1. napjától a Gyvt. értelmében változott, de ennek kifejtése a következő évben elkészítendő beszámoló részét fogja képezni.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Gyermekjóléti szolgáltatás:

A gyermekjóléti szolgálat feladatait az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat látja el. A családsegítés, mint szolgáltatás 2012. március 1-jével került a központ feladatkörébe. A gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása településünkön a beszámolási időszakban két családgondozóval valósult meg. Irodájuk és az ügyfelek részére nyitva álló helyiség a Szociális Szolgáltató Központ Tótkomlós, Pósa utca 2. szám alatti székhelyén található. A helyiségeket bérleti díj fizetése ellenében használják.

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója által készített, a 2015. évben végzett munkájukról szóló beszámolót változtatás nélkül tájékoztatómhoz csatolom, mely a beszámoló szerves részét képezi.

Gyermekek napközbeni ellátása:

Az iskolákban mindenki számára elérhető a napközi. Az indítható napközis csoportok számát a Képviselő-testület határozza meg az igények előzetes figyelembe vételével.

Tótkomlós Város Önkormányzata a Szociális Szolgáltató Központ önálló szakmai egységeként a Tótkomlós, Zámenhof utca 2/A. szám alatt 2014-ben még 30 férőhelyes bölcsődét tartott fenn, mely 2015-ben 40 férőhelyre bővült. A bővítést azt tette lehetővé, hogy 2015 februárjában használatba lett véve a bölcsőde új és korszerű épülete. A bölcsőde napos bölcsődeként működik, nyitvatartási ideje 06.00 órától 17.00 óráig tart. A bölcsőde vezetője Hajduk Lászlóné.

2015-ben az intézményben 1 fő bölcsődevezető, egyben élelmezésvezető, 8 fő szakképzett gyermekgondozónő, 1 fő szakképzett szakácsnő, 1 fő konyhai dolgozó, egyben betanított szakácsnő, 2 fő takarítónő dolgozik, akiknek munkáját 2 fő közfoglalkoztatott segíti. A dolgozók a feladatokat váltott műszakban, összehangoltan, egymás munkáját segítve teljesítik.

A bölcsődébe a felvétel egész évben folyamatos. Hosszabb-rövidebb várakozási idő van a túljelentkezés miatt, de sürgős és indokolt esetben alkalmazkodnak a felmerült

igényekhez (azonnali munkalehetőség, szociális rászorultság, védőnői, orvosi javaslat, veszélyeztetettség stb.).

Az intézmény 2015-ben 4 kialakított gyermekcsoporttal működött.

A bölcsőde működéséről a Szociális Szolgáltató Központ vezetője az intézmény tevékenységéről szóló, jelen képviselő-testületi ülés keretében tárgyalandó beszámoló részeként ad átfogó tájékoztatást.

A településen családi napközi és házi gyermekfelügyelet nem működik.

Gyermekek átmeneti gondozása:

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

A gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy bejegyzésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

Tótkomlós Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülő útján látja el. Településünkön egy helyettes szülő van, Bucsú Istvánné, aki a családban élő gyermekek átmeneti gondozását látja el, saját háztartásában, 2 férőhellyel.

2015-ben a helyettes szülőnél gyermek elhelyezésére nem került sor.

A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

A Békés Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2014. augusztus 5-én végzett legutóbb jogszerűségi ellenőrzést a Tótkomlói Polgármesteri Hivatal Tótkomlós, Fő út 1. szám alatti hivatali helyiségében. Akkor a jogszerűségi ellenőrzés alá vont személyek Kvasznovszkyné Szilasi-Horváth Krisztina jegyző, Dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta aljegyző és Bedőné Skoda Ilona ügyintéző voltak. Szűrőpróbaszerű irat-ellenőrzést végeztek 2013. január 1. napjától – 2013. december 31. napjáig terjedő időtartamra vonatkozóan. A jogszerűség tárgya: A települési önkormányzati, és a közös önkormányzati hivatal jegyzői feladat- és hatáskörébe tartozó rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 2013. április 1. napjától hatályos nagykorú jogosultakat érintő pénzbeli ellátásra, korábban kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot érintő eljárások vizsgálata. A Békés Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala a jogszerűségi ellenőrzés során a szűrőpróba szerűen kiválasztott I. fokú gyámhatósági ügyiratanyagok alapos áttanulmányozását követően arra az álláspontra jutott, hogy a Ket. 115. §-ban foglaltak szerinti felügyeleti intézkedést nem foganatosít.

2015-ben ilyen, illetve más típusú ellenőrzésre a Tótkomlói Polgármesteri Hivatalnál nem került sor.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatát által adott tájékoztatás szerint a 2015-ös évben az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatánál felügyeleti szerv által végzett ellenőrzés egy esetben zajlott.

A Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya 2015. július 28-án ellenőrizte az intézményt.

A gyermekek iratanyagának vizsgálatát követően az ellenőrző hatóság felhívta a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó figyelmét „A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan” című módszertani útmutatóban foglaltak mindenkor betartására, valamint a jelzőrendszeri tagokkal történő betartatására.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatát Intézményvezetője felhívta a családgondozók figyelmét az ellenőrző szerv észrevételeire, és kérte, hogy a jövőben minden esetben tartsák be ezeket a követelményeket a gyermekek iratanyagának készítése során.

A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének van bűnmegelőzési programja, melyben megfogalmazott célok a következők:

1. A közbiztonság feltételeinek megteremtése, a vagyoni értékek megóvása, a személyi biztonság erősítése, az ifjúság helyes irányú fejlődésének elősegítése.
2. A bűnözővé válás folyamatának fékezése, a bűnelkövetési alkalmak, helyzetek csökkentése, a bűnelkövetés akadályozása.
3. Az áldozattá válás megelőzése, a potenciális áldozatok védettségének fokozása.
4. A büntetett előéletű személyek társadalmi beilleszkedésének segítése és ezzel a bűnismétlés előfordulásának csökkentése.

A bűnmegelőzés szervezetrendszerének (rendőri szervek, polgárőrség, polgármesteri hivatal, oktatási intézmények, ifjúsági és egyéb civil szervezetek, gyermekjóléti szolgálat) feladatai között kiemelt helyen szerepel az, hogy az oktatási intézményekben hatékony felvilágosító és ismeretterjesztő tevékenységet kell folytatni a bűnelkövetéstől való visszatartás motivációinak kialakítása, a bűnelkövetővé válás irányába ható

magatartási formák visszafogása, megszüntetése, a törvénytisztelő magatartási formák kialakítása, az áldozattá válás elkerülése érdekében.

Az Orosházi Rendőrkapitányság a mellékelt tájékoztató alapján szolgáltatott adatot a gyermek- és fiatalkorúak által illetékességi területén elkövetett szabálysértésekről, illetve bűncselekményekről, mely jelen beszámoló szerves részét képezi.

A rendőrséggel az együttműködésünk továbbra is jó, időben jelzünk egymásnak, illetve segítjük egymás munkáját. Külön említést érdemel a rendőrség prevenciós tevékenysége, melynek keretében rendszeres felvilágosító előadásokat tartanak a közoktatási intézményekben a közlekedésbiztonságról, a fürdőzés, vízen tartózkodás szabályairól, illetve nem utolsósorban a drogfogyasztás veszélyeiről.

A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A településen a civil szervezetek száma és azok tevékenysége fontos és meghatározó. Elmondható, hogy szinte minden, a városban működő civil szervezet és alapítvány a „szívén viseli” a gyermekek és fiatal felnőttek sorsát, igyekeznek számukra olyan programokat szervezni, hogy szabadidejüket hasznosan tudják eltölteni.

Az érdeklődők a civil szervezetek által kínált számos szabadidős tevékenység közül választhatnak, megtaláljuk kínálatukban a sportot (úszás, futball, lövészet, asztalitenisz, galambászat, lovaglás), a természetismeretet, a művészeteket (tánc, zene), a hagyományörzést, de számtalan olyan szervezet és alapítvány is tevékenykedik a városban, amelynek célja a valamilyen okból hátrányos helyzetben lévők, vagy a kiemelkedő tehetségű fiatalok támogatása.

Az önkormányzat kapcsolata a civil szervezetekkel jó, ami nemcsak anyagi támogatás nyújtása formájában jelenik meg, de számos alkalommal közös programok szervezésében is megnyilvánul. 2015-ben az önkormányzat a költségvetéséből összesen 11.060.000,- Ft összegű, a rendelkezési alapból 555.000,- Ft összegű támogatásban részesítette a tótkomlósi társadalmi szervezeteket, mely támogatás jelentős része közvetlenül, vagy közvetett módon a gyermekekhez és a fiatalokhoz is eljutott.

A fiatalok hasznos időtöltésének megszervezésében a város kulturális és köznevelési intézményei, valamint saját tulajdonú gazdasági társasága is jelentős szerepet vállal, természetesen sok esetben a civil szervezetek bevonásával.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok

A gyermekes családokkal végzett munka specialitását az adja, hogy a gyermekvédelmi tevékenység elsősorban a szociális munka, a pszichológia ismereteire és a hatályos jogi szabályozásra támaszkodik. Éppen ezért a jelzőrendszer tagjainak magas színvonalú feladatellátásához elengedhetetlen a folyamatos szakmai fejlődés biztosítása, szakmai előadásokon, képzéseken és továbbképzéseken keresztül.

A gyermekvédelmi gondoskodás, ellátás hatékonyabbá tétele érdekében a jövőt tekintve a prevenció területén továbbra is segíteni kell a családokat. Hatékonyak a Gyermekjóléti

Szolgálatnál tartott esetkonferenciák. Ennek mintájára segítséget kaphatnának azok a családok, melyeknél a felmerülő problémák azonosak. Például, amely családban életvezetési gondokkal küzdenek a szülők, akár szakember bevonásával pszichológiai előadásokat, beszélgetéseket lehetne folytatni, azoknak a szülőknek, akik nem rendelkeznek munkahellyel és kertes házban laknak kertművelési, növénytermesztési útmutatásokat lehetne adni, és lehetőség szerint konkrét gyakorlati tanácsokkal segíteni őket. A Védőnői Szolgálat bevonásával, azon anyukáknak lehetne segítséget nyújtani, akik gyermekük ellátását nem megfelelően végzik. A megelőzésnek a hátrányos helyzetű családoknál igen jelentős szerepe van, mert ezáltal a kiskorú gyermekek testi és lelki fejlődése érdekében a veszélyeztetettség bekövetkezése előtt tudnánk segítséget nyújtani.

A bűnmegelőzési program felülvizsgálatát szükséges lenne elvégezni.

A nehéz anyagi helyzet ellenére mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a gyermekjóléti ellátás jelenlegi színvonalát minden tekintetben megtartsuk, lehetőségek szerint emeljük.

Záró gondolatok

A beszámolóban igyekeztünk bemutatni a jogszabályban meghatározott szempontok figyelembe vételével mindazokat a feladatokat, melyeket a gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen nap, mint nap ellátunk.

A gyermekvédelmi rendszerben részt vevő személyek és szervezetek felelősségteljes, sokszor komoly pszichés megterheléssel járó feladatot végeznek. A jelzőrendszer valamennyi tagjáról elmondható, hogy hivatásuknak tekintik munkájukat, melyet lelkiismeretesen, körültekintően, legjobb szakmai tudásuk szerint végeznek és a közöttük kialakult jól működő kommunikációval igyekeznek hatékonyan segíteni egymást a törvényben foglalt gyermeki jogok teljes körű érvényre juttatása és tiszteletben tartása érdekében.

Tótkomlós, 2016. május 17.

Stübéné dr. Borsodi Olga
aljegyző

**Beszámoló az Orosházi Kistérség Egyesített
Gyermejjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat
Tótkomlói Területi Irodájának
2015. évi gyermejjóléti és gyermekvédelmi
feladatainak ellátásáról**

Tótkomlós, 2016.

Készítette: Ugaros Gábor

családsegítő munkatárs

A gyermekjóléti szolgálat 2015. évi feladatainak ellátása

Orosháza Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat a Tótkomlói Területi Irodája két fővel látja el a családgondozói feladatokat.

Legfontosabb feladataink:

Gyermekbántalmazás és/vagy elhanyagolás (rossz bánásmód) megelőzésének kezelése.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében:

- *Családlátogatások* alkalmával jelezzük a családnak az észlelt problémákat, lehetőséget kínálunk fel a probléma megoldására.
- *Tájékoztatást* nyújtunk támogatásokról, ismertetjük a hozzájutás módját, szükség esetén képviseljük az érdekeiket.
- Segítséget nyújtunk *hivatalos ügyek intézéséhez* pl.: családtámogatási ellátások: családi pótlék, Gyes, Gyet, nyugdíjszerű ellátások igényléséhez, segélykérelmek megírásához, hivatalos levelek, fellebbezések megfogalmazásához és megírásához, adósságkezeléshez.
- Észlelő és *jelzőrendszert* működtetünk, amelynek tagjaitól kapunk információt elsősorban gyermekek veszélyeztetettségéről.
- Szükség szerint, de legalább évi 6 alkalommal *jelzőrendszeres szakmaközi esetmegbeszélést tartunk* a helyi iskolák és óvodák gyermekvédelmi felelősei, a bölcsőde vezetője, az Anya- és Gyermekvédelmi szolgálat védőnői, gyermekorvos, valamint a gyámhatósági előadó részvételével.
- Évente *konferenciát tartunk* a jelzőrendszer működéséről az írásos jelzések alapján.
- Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása, tájékoztatása átmeneti otthonba való felvételről, vagy az örökbefogadás lehetőségeiről.
- A rendőrséggel való szakmai kapcsolat.

A veszélyeztetés megszüntetése érdekében pl.: egészségügyi, szociális, valamint szükség esetén hatósági beavatkozást kezdeményezünk. Krízis helyzetekben és védelembé vétel előtt azonnali, soron kívüli esetkonferenciát tartunk, ahol a család is jelen van.

Feladataink közé tartozik a *konfliktuskezelés*, mely segít a kliensek és a környezetük közti problémák könnyebb megoldásában, feldolgozásában.

A 2015-es évben családból való kiemelés nem történt, egy komoly elhanyagolást pedig családba fogadással sikerült megoldani.

Nem lehet problémák szerint felsorolni a családokat, mert egy családot több helyen is meg kellene említeni, mivel a hátrányok vonzzák egymást, kapcsolódnak egymáshoz.

A **leggyakoribb problémák**, amelyek a legtöbb családban halmozottan fordulnak elő a következők: rossz anyagi körülmények, szenvedélybetegségek (alkohol – drogproblémák), lelki és fizikai elhanyagolás, rossz lakókörülmények, pszichés betegségek, magatartási problémák, családi konfliktusok

2015. 12. 31. gondozási esetek száma

1. táblázat(alap, védelem, utógond., id. h., átmeneti nevelt)

	Családok száma	Gyermekek száma
2014.	30	75
2015.	36	75

2. táblázat 2015. gondozási tevékenysége éves adatok

		Alapellátás	Védelembe vétel	Utó-gondozás	Id. hat. elhelyezett	Átmeneti nevelés	Tartós nevelt	Összesen
		Gyermekek száma						
		a	b	c	d	e	f	g
Gyermekek	0-2	5	-			0		5
	3-5	13	1					14
	6-13	19	3				1	23
	14-17	25	6				2	33
Együtt		62	10	0	0	0	3	75
Családok száma		28	5	0	0	0	3	36

Az év során végzett szakmai tevékenységek részletes bemutatása, szöveges értékelése

Szakmai tevékenység megnevezése	Szakmai tevékenységek száma	Ellátott gyermekek száma
Esetmegbeszélés*	26	38
Információnyújtás	246	70
Tanácsadás	235	43
Segítő beszélgetés	171	67
Hivatalos ügyekben való közreműködés	150	143
Családlátogatás	385	75
Közvetítés más szolgáltatásokba	24	19
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	4	5
Jogi tanácsadás	40	130 (felnőtt is)
Védelembe vétel felülvizsgálatán való részvétel	8	9
Pszichológiai tanácsadás	16	48
Konfliktuskezelés	69	36
Szakmaközi megbeszélés	6	-
Esetkonferencia**	2	7
Kapcsolattartási ügyelet	82	23
Adományosztás	341	229
Szociális válságban lévő várandós anya gondozása	6	4
Összesen	1811	946

***Esetmegbeszélés indoka:**

Az esetmegbeszélések indoka az, hogy az ügyfelek olykor nem azonos információkat közölnek a jelzőrendszer tagjaival. A megbeszéléseken összehangoljuk a családokkal folytatott munka irányát, célját és technikáit. Előfordult, hogy egy családnak több jelzőrendszeri tag közös segítségére volt szüksége, és ennek megbeszélésére került sor.

**** Esetkonferencia indoka:**

Az esetkonferenciát azért rendeztünk, mert egy család védelembe vétel alatt álló gyermekeinél súlyos gondok merültek fel – rendszeres, folyamatos iskolai hiányzás – és a konferencia folyamán megállapodásokat kötöttünk a családtagokkal, hogy ne kerüljön sor a kiemelés javaslatára.

Adományosztás

A lakosság bizalmát szolgálatunk felé jelzi, hogy sok felajánlás érkezett, amely kiosztásra került, ugyanúgy, mint a közmunkaprogramban megtermelt zöldségek is. A lakosság több alkalommal megkeresi az intézményt, ha névtelenül adományozna bútorokat, műszaki cikkeket, ruházatot. Ilyen esetekben mi közvetítünk az ügyfeleink felé, a szükséges ruházat kiválogatásával, átadásával.

A 2015-ben megvalósított szabadidős programokról

2015. március 21. : vonatkirándulás Budapestre a Tropicáriumba és a Csodák Palotájába 37 fővel.

2015. április 11. : vonatkirándulás Miskolcra a Diósgyőri Várhoz és Lillafüredre 17 gyermekkel.

2015. június 01. : a városi gyermeknap keretében kézműves foglalkozáson vártuk a gyerekeket, ahol minden dolgozónk részt vett.

2015. július 10-12. : Sátortábor Tótkomlóson

2015. július 26-31. : Erzsébet-tábor Fonyód-ligeten 10 gyermekkel

2015. szeptember 26. : vonatkirándulás Poroszlóra a Tisza-tóhoz és az Öko-centrumhoz, ahol az Akváriumot és a kézműves-udvart látogattuk meg 16 gyermekkel.

2015. december 22. : az Aprócska mosolyokért alapítvány támogatásával 25 gyermek számára rendeztünk Mikulás ünnephez kötődő kézműves foglalkozást. A foglalkozás végén a felhívásunkra érkezett ajándékokat osztottuk ki a gyermekeknek. Az ünnepségen Karaszné Belán Márta, Zöldi Angelika és Ugaros Gábor gondoskodott a programok gond nélküli lezajlásáról.

A nyári szünetben a nyári gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatokat is a családsegítő kollégával Karaszné Belán Mártával és a szociális asszisztenssel Zöldi Angelikával közösen láttuk el, de emellett egész évben segítjük és támogatjuk egymás munkáját.

Az orosházi KEF által szervezett előadásokon való részvétel, illetve az azokról szóló beszámolók segítik a jelzőrendszer tagjainak munkáját. Könnyebben felfedezhetik a gondokat, problémákat, amit a gyermekek viselkedéséből kiszűrhetnek.

A 2015. évi munkánkról röviden

A 2015-ben során az előző évekhez hasonlóan nagyon magas volt az anyagi nehézségekből adódó problémák száma a családoknál. Sokkal több esetben kellett a közüzemi szolgáltatókkal kapcsolatos ügyekben segíteni (pl. gázszolgáltató), vagy természetbeni (élelmiszer) támogatást nyújtani, mint az előző évben. Évről évre tapasztalható, hogy magasabb azon családoknak a száma, ahol az alapvető személyes higiéné elhanyagolása is problémát okoz, tartósan küzdenek tetvességgel, vagy rühességgel. Ilyen esetben a családgondozás során igyekszünk felhívni a figyelmet a megfelelő tisztálkodás fontosságára, illetve lehetőségeket keresni a problémák megoldására.

Sajnos ebben az évben a családokban a konfliktusok is gyakoribbak voltak, mert nehezebben találtak munkát, kevesebb volt a jövedelem, és sok helyen a felmerülő konfliktusokat nem tudták kezelni normális kereteken belül.

Az iskolai hiányzásokról sok jelzés érkezett, ezek nagyobb része középiskolákból jött, az általános iskolai igazolatlan hiányzóink szinte évről-évre ugyanazokból a családokból kerülnek ki. Tapasztalataink alapján azok, akiknél a szülő már az első felszólításnál partner volt, ott tudtunk közösen változtatni és nem nőtt az igazolatlan órák száma. Ahol a szülő hanyag volt, vagy nem működött együtt, ott sokkal nehezebb volt a gyermeket is motiválni.

A helyi jelzőrendszerrel nagyon jó a kapcsolatunk, a védőnőkkel több alkalommal szedtünk közösen családlátogatásra menni. Bármilyen probléma, feladat merül fel a családokkal kapcsolatban, azonnal felvesszük a kapcsolatot a jelzőrendszeri tagokkal, hogy a gondozás, a családok támogatása egységes és egybehangzó legyen a teljes rendszer részéről. Ez megfogalmazódott az éves gyermekvédelmi konferencián is.

A Polgármesteri Hivatal hatósági ügyintézőjével – a jegyző megbízásából – végzünk családlátogatásokat, különféle kérvényekhez kapcsolódóan.

Eredményesnek és hatékornak tartjuk a prevenciós foglalkozásokat. A gyerekek normarendszerét, életszemléletét tapasztalás útján könnyű alakítani, így igyekszünk ezekre a lehetőségekre odafigyelni. A közös programok, kirándulások, táborozások során a sok beszélgetés, irányított játék és példamutatás az egyik legjobb eszköz a szocializáció fejlesztésében. Fontos ez azért is, mert így a segítő más szerepkörben kerülhet közel a gyermekhez és családjához, hatékonyabbá téve így a családban felmerülő problémák megoldását.

A továbbiakban is igyekszünk a jelzőrendszerrel való jó kapcsolat megőrzésére, a családokkal való közös munka eredményességére, és az intézmény feladatainak megfelelő ellátására legjobb tudásunk szerint.

Tótkomlós, 2016. 02. 15.

Ugaros Gábor
családsegítő munkatárs

OROSHÁZI RENDŐRKAPITÁNYSÁG

Szám:04050/2531-1/2016.ált.

709-3

Szék. B.O.

TÁJÉKOZTATÓ

a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett
bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása
2015. év vonatkozásában

1. A gyermek és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények számának alakulása
az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén:

Bűncselekmények/ fő	Elkövetők	
	Gyermekkorú	Fiatalkorú
	3	7
- lopás	1	
- közlekedés biztonsága elleni bcs.	1	-
- közlekedési baleset okozása	1	-
- testi sértés	-	2
- garázdaság	-	3
- ittas járművezetés	-	2

2015. évben 7 esetben 18 fő fiatalkorú személy ellen indult büntetőeljárás bűncselekmény elkövetése miatt. Az eljárások során, bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén a fiatalkorúval szemben a nyomozást - a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályok megtartása mellett - kell lefolytatni. Ilyen speciális szabályok pl. a törvényes képviselő és a védő részvétele a teljes eljárás tartama alatt, környezettanulmány és iskolai jellemzés kötelező beszerzése, stb.

Bűncselekmény esetén ugyanakkor a bíróság a fiatalkorúval szemben büntetést is kiszabhat és intézkedést is alkalmazhat.

Az elmúlt évben hatóságunk összesen 5 esetben fiatalkorúak által elkövetett szabálysértés miatt indított eljárást:

Év	Gyermekkorú (fő)	Okok:	Fiatalkorú (fő)	Okok:
2015	0	-	5	- tulajdon elleni, - rendzavarás, - garázdaság,
2014	4	- telefonlopás, - bolti lopás, - orgazdaság - garázdaság, (alkoholos befolyásoltság)	26	- kerékpárlopás, - bolti lopás, - alkalmi lopás, - garázdaság, - rendzavarás, - rongálás, - eltiltás hatálya alatti vezetés,

ÓRSHÁZI VÁROS
POLGÁRMESTERI HIVATALA

Erkezett:

2016. APR. 21.

Száma:

Cím: 5900 Orosháza, Szabadság tér 2. Pf.: 111.
Telefon/fax: (68) 411-344; BM (33) 55-00; Fax: 55-01
E-mail: oroshaza.rk@bekes.police.hu

709/2016

A **fiatalkorúak** által elkövetett szabálysértéseket tekintve megállapítható, hogy az elmúlt évben jelentős mértékben csökkent az elkövetett esetek száma.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények száma az országos átlagnál évek óta lényegesen alacsonyabb.

2. Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében:

A 14. életévüket még be nem töltött fiatalok a büntető- és a szabálysértési jog szerint is gyermekkorúnak minősülnek és így főszabályként velük szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn. A főszabály alóli kivételt hozott a magyar jogrendszerbe az új Büntetőtörvénykönyv, a 2012. évi C. törvény, melynek 2013. július 1-jei hatályba lépése óta 5 bűncselekménytípus elkövetése esetén elvileg a 12. életév betöltése után is büntethető az egyébként gyermekkorú személy. A törvény 16. §-a tételesen felsorolja ezeket a bűncselekményeket: az emberölés és annak minősített esetei, az erős felindulásban elkövetett emberölés, az életveszélyt okozó testi sértés és a halált okozó testi sértés, a rablás és a kifosztás. Ezek elkövetése esetén a tizenkettedik életévét már betöltött, de a tizennegyedik életévüket be nem töltött gyermekkorúak is büntethetővé válnak, ha a tettes az elkövetés idején rendelkezett a cselekménye következményeinek felismeréséhez szükséges belátási képességgel.

Kijelenthető, hogy a gyermekkorúakra inkább a kisebb súlyú, sok esetben „gyermekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltával életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit, pl. iskolai verekedés. Ezek mellett a gyermekkorúaknál is viszonylag gyakran előfordulnak közlekedési szabály-szegések is.

A gyermekkor szabálysértés esetében mindig büntethetőséget kizáró ok. Szabálysértés esetén velük szemben nem szabható ki helyszíni bírság és feljelentés sem foganatosítható.

3. Jellemző problémák és gyakorisága a fiatalkorúak körében:

A fiatalkorúak – azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok – esetében szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével lehet találkozni. A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban.

Ha ez a környezet, vagy annak egyes elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalkorú a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartásformákat választ magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembekerüléséhez, vagyis a bűnelkövetéshez.

A fiatalkorúakkal szemben szabálysértés elkövetése esetén a hatóság csak feljelentéssel élhet, bírság nem szabható ki, kivéve, ha önálló keresettel rendelkeznek.

Egyes közlekedési szabálysértések esetében azonban a jogszabály lehetővé teszi más szankciók alkalmazását is, pl. a járművezetéstől eltiltást. Ezzel a lehetőséggel többnyire élünk is, amennyiben az elkövetett szabálysértés tárgyi súlya miatt szükséges, vagy ha ez várhatóan biztosítja a kellő visszatartó hatást. A vezetéstől eltiltás időtartama súlyosabb szabályszegés esetén akár 12 hónap is lehet. Ebben az esetben csak úgy kaphatja vissza a jogosítványát, hogy újból vizsgán vesz részt. Az elmarasztó határozatokat kézbesítjük a fiatalkorúak elkövető törvényes képviselőinek, azaz a szülőknek is.

A 2012. évi II. törvény hatályba lépése óta a vagyon elleni jogsértések esetében a kárérték felső határa 20.000,- Ft-ról **50.000,- Ft-ra változott**.

A törvenymódosítás a tulajdon elleni szabálysértések vonatkozásában az ún. „előkészítő” eljárásokat visszautalta a rendőrség hatáskörébe, az ítélezést és a szankciók kiszabását pedig a bíróságok hatáskörébe adta. További változásként a törvény a fiatalokúakkal szemben is lehetővé tette az őrizetbe vétel, valamint az elzárás alkalmazását.

Ezek a szigorítások a tulajdon elleni szabálysértések tekintetében kétség kívül elérték a kívánt hatást, hiszen a fiatalokúaknak (és megjegyzem, hogy a felnőtt korúak számára is) komoly visszatartást jelent az, hogy akár egy pár száz forintos bolti lopás miatt is „börtönbe” lehet kerülni.

4. A családon belüli erőszak, bántalmazások előfordulása a településen:

A család-, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat körében a kapitányság közbiztonsági állománya feltérképezte - és *folyamatosan figyelemmel kíséri* - a családon belüli erőszakkal érintett, vagy veszélyeztetett családokat.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén – *a rendelkezésünkre álló adatok szerint* – **összesen 343 veszélyeztetett családot** tartanak nyilván, melyek megoszlása településenként a következő:

Orosháza város	135
Tótkomlós város	32
Nagyszénás nagyközség	42
Gádosoros nagyközség	40
Békéssámszon község	14
Csanádapáca község	38
Kardoskút község	4
Pusztaföldvár község	36
Összesen:	343

A családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni erőszakos cselekmény miatti bejelentésre minden esetben haladéktalanul intézkedtünk. A magánlakásba belépés előtt figyelembe vettük a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 39. §-ában foglaltakat.

Jogsértés észlelése esetén minden esetben intézkedtünk a jogellenes állapot megszakítására, a további jogsértés megelőzésére, és a felek indulatainak lecsillapítására, majd felhívtuk a figyelmet a társadalmi együttélés szabályainak betartására. Törekedtünk a cselekmény indítékát képező konfliktus megismerésére, majd az érintetteket tájékoztattuk a rendelkezésünkre álló jogérvényesítési lehetőségeinkről.

A tudomásunkra jutott információkról haladéktalanul jelzéssel éltünk (rövid úton szóban, illetve adatlap megküldésével) a családsegítő, gyermekvédelmi és gyerekjóléti szolgálatok felé. Szolgálat ellátás során a jelzőrendszer részeként rendszeresen kapcsolatot tartottunk a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkatársaival, mint a jelzőrendszer része.

Az intézkedések jellemző helyszíne a magánlakás, néhány esetben közterület (pl. a ház bejárata). A tárgy időszakban 80 esetben magánlakásban, míg 11 esetben közterületen került sor intézkedésre.

A konfliktusok kialakulásának legjellemzőbb okai az ittasság, a nem megfelelő anyagi körülmények, szerelemfáltás, házas- és élettársi kapcsolat megromlása, a gyermek elhelyezése körüli viták illetve láthatás be nem tartásával kapcsolatos szabályok megsértése.

A családon belüli erőszak számszaki adatai a végrehajtó állomány csoportosítása szerint a következőképpen alakultak:

Tettegességgel és fizikai erőszakkal (gyermek jelenlétében)	
Adatlap elküldésével, magánindítvány, ill. büntetőeljárás kezdeményezésével	Adatlap elküldésével, magánindítvány, ill. büntetőeljárás kezdeményezése NÉLKÜL
3	9
Tettegességgel és fizikai erőszakkal (gyermek jelenléte nélkül)	
29	
Tettegesség és fizikai erőszak nélkül (gyermek jelenlétében)	
Adatlap elküldése nélkül	Adatlap elküldésével
0	5
Tettegesség és fizikai erőszak nélkül (gyermek jelenléte nélkül)	
44	

Családon belüli erőszak miatt kapitányságunk területén összességében 90 bejelentés történt. A bejelentések közül 17 esetben – mivel a történeteknek részese kiskorú is volt – adatlap megküldésével tájékoztattuk a gyámügyi szerveket. A családon belüli erőszak helyszínén rögzített tényeket, adatokat minden esetben megküldtük a családsegítő szolgálatnak.

A bekövetkezett események kapcsán magánindítványt 5 esetben (3 könnyű testi sértés, 2 zaklatás) terjesztettek elő.

A rendőrkapitányság illetékességi területén a családon belüli erőszak körében tartozó bűncselekmények közül az alábbiak miatt kezdeményeztünk büntető eljárást:

Súlyos testi sértés	7
Kiskorú veszélyeztetése	11

A közterületi rendőri állomány a családon belüli erőszak körébe tartozó személy elleni erőszakos cselekmény elkövetése miatt az alábbi intézkedéseket fogatosította:

Előállítás	32
Biztonsági intézkedés	2
Rendzavarás miatti szabálysértési feljelentés	25
Garázdaság miatti szabálysértési feljelentés	36

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos bejelentéseket követő rendőri intézkedések során megállapítható, hogy többségében a bejelentő nem kíván magánindítvánnyal élni a bántalmazóval szemben, és megelégszik azzal, ha a rendőr figyelmezteti az erőszakoskodó felet.

A családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyekben folytatott rendőri intézkedés, illetve annak elmaradása, szakszerűtlensége, továbbá törvényességét kifogásoló bejelentés az érintettek részéről nem érkezett.

A kapitányság illetékességi területén 8 olyan család él, ahová rendszeresen ki kellett vonulni valamilyen esemény, bejelentés miatt.

Kapitányságunk illetékességi területén a rendőri intézkedés megkezdése, illetve a rendőr kiérkezése előtti konfliktus helyzetek mintegy 50 %-ban önmaguktól rendeződnek, így további intézkedéseket nem kell tenni. Az erőszakos magatartások háttérében mintegy 70-75 %-ban lelhető fel az alkohol hatása és mintegy 25-30 %-ban az anyagi körülmények játszanak szerepet.

Szükséges esetben minden alkalommal kérjük a civil szervezetek, gyámügyi szervek, családsegítő szolgálatok segítségét, melyet minden esetben megkapunk, valamint intézkedéseik megtételéről szóban, illetve írásban visszajelzéssel élnek. A munkakapcsolat tapasztalatunk szerint kifejezetten jó színvonalú.

A rendőrkapitányság által a családon belüli erőszak megelőzésére irányuló primer prevenciók tevékenység első sorban a D.A.D.A. program széleskörű oktatásban és ezzel párhuzamosan a gyermekek körében történő tájékoztató és jogismertető előadások tartásában valósul meg.

Összességében megállapítható, hogy a rendőrkapitányság állománya a családon belüli erőszakkal kapcsolatos munkát – az aktív megelőzés szemléletével, a sértettek, különösen gyermekek védelmét szem előtt tartva – hajtja végre.

5. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok:

Az Orosházi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya 2015. évben 6 esetben, 6 fő ellen rendelt el nyomozást visszaélés kábítószerrel bűncselekmény, illetve új pszichoaktív anyag kínálásával és átadásával elkövetett visszaélés vétsége gyanúja miatt. Az eljárások során azt lehetett megállapítani, hogy a büntetőeljárás tárgyát képező lefoglalt anyagok egyike sem minősült kábítószernek, vagy új pszichoaktív anyagnak, ezért tartásuk, fogyasztásuk nem bűncselekmény.

Év	Eset	Fő	Ebből fiatalkorú
2015	0	0	0
2014	11	19	12
2013	6	26	1
2012	26	29	0

Ezzel kapcsolatban ki lehet jelenteni, hogy a korábban a kábítószer-fogyasztók gyakorlatilag áttértek az ún. „designer” drogok használatára, melynek következtében a klasszikus, ismert kábítószerek fogyasztása visszaszorulóban van.

A különféle „designer” drogok nagy része – a határozott jogszabály alkotási próbálkozások ellenére – legálisan beszerezhetők, és így tartásuk nem minősül törvényellenesnek, másfelől pedig a beszerzési árak is lényegesen alacsonyabb a hagyományos drogokénál.

A „designer” drogokkal kapcsolatos problémák a következők:

- Ezek az anyagok, szerek is különféle kábító, bódító hatást eredményező, többségében szintetikus vegyületekből állnak.
- A vegyületek összetételét az azokat előállító – főként távol-keleti laboratóriumok – folyamatosan módosítják, hogy eltérjenek jogszabályban tiltott vegyületektől. Összetételüket a tiltólistára történő felkerülésükkel egyidejűleg azonnal megváltoztatják.

- Módosítások következtében azok egyre jobban eltérnek az ismert szerek hatásmechanizmusától, egyre kevésbé "hasonlítanak" az eredeti vegyületekhez és így egyre több, egyre kiszámíthatatlanabb mellékhatásuk lesz.
- Fogyasztásuk és annak körülményei a tiltott, törvényellenes szerekhez hasonló módon történik, de mivel a fogyasztók is tisztában vannak azzal, hogy tevékenységük nem illegális, ezért sokkal bátrabban, nyíltabban és egyre „szemtelenebbül” fogyasztják.

A „designer” drogok közül a leggyakrabban a „biofü”, vagy „HERBÁL” néven emlegetett szereket fogyasztják, amelyek különféle fajtái szintén legálisan, az interneten keresztül is beszerezhetőek.

Fogyasztásuk úgy történik, hogy gyakorlatilag bármilyen száraz növényt, vagy dohányfűt átitatnak feloldott „designer” vegyszerrel, majd szárítás után cigarettaként szívják el.

Fogyasztás után változatosan, egyénenként is eltérően hatnak, de egyértelműen bódító, tudatmódosító jellegű a hatás.

Egyes esetekben eszméletvesztést, paranoid tüneteket, súlyos kommunikációs zavart, emlékezetkiesést, stb. okoznak.

A fogyasztó egészségügyi ellátása is nehézségekbe ütközik, elsősorban a vegyszer ismeretlen összetétele, másfelől a betegek gyakori kommunikáció-képtelen állapota következtében. Emiatt az orvosi ellátás gyakran kizárólag a tüneti kezelésre tud korlátozódni.

A rendőrség a „designer” drogok esetén is ugyanazt teszi, mint egyébként, vagyis minden drogfogyasztóval szemben megindítjuk a nyomozást és a vegyészszakértő vélemény függvényében döntünk a büntetőeljárás folytatásáról, vagy befejezéséről.

A kábítószer-fogyasztás elleni küzdelemmel kapcsolatban fontos hangsúlyozni, hogy az társadalmi feladat, melynek megoldásában a rendőri eszközök és lehetőségek önmagukban nem elegendőek.

Orosháza abban a szerencsés helyzetben van, hogy az évek óta hasznosan és sikeresen működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórum mellett is számos jó példát lehet említeni az önkormányzati és civil szervezetek hatékony és elkötelezett megelőző tevékenységére.

Rendkívül fontos ez, mert elengedhetetlen, hogy a gyerekek, tanárok, szülők legyenek tisztában a kábítószerek egészséget romboló hatásaival és a megelőzés, gyógyítás lehetőségeivel.

Az is nyilvánvaló, hogy a bűnügyi statisztikai adatok nem adnak valós képet a kábítószer fogyasztás tényleges helyzetéről, hiszen a fogyasztással kapcsolatos elkövetési magatartások körében viszonylag nagy a látencia, azaz hatóság előtt ismertté nem váló cselekmények aránya. A látencia mértékét csak közvetett módszerekkel lehet megbecsülni.

Azt azonban mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy a fertőzöttség mértéke mesze nem olyan mértékű a területünkön, mint ahogy azt esetenként vélik.

A büntetőeljárások száma, eredménye, a bűnügyi felderítő tevékenység adatai, a látencia becsült mértéke és több más tény, információ értékelésével lehet egy terület, vagy település érintettségére, fertőzöttségére következtetni. Értékes információkat jelentenek pl. a szociális ellátó rendszerben, vagy az egészségügyi szolgáltatásban és betegellátásban megjelenő adatok is.

Ezek értékelése alapján kijelenthető, hogy a kábítószer bűncselekmények vonatkozásában Orosháza város és az orosházi járás települései még megyei szinten is a kevésbé fertőzött területek köré tartoznak.

Ezt a véleményt alátámasztja a 2014-ben TÁMOP támogatással elvégzett „Legyen más a szenvedélyed” elnevezésű projekt eredménye is, amelyet a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet Nemzeti Drogmegelőzési Irodája végzett. A projekt során széles körű anonim jellegű felmérésre került sor a fiatalok szerhasználatával kapcsolatban az általános és középiskolák tanulóinak megkérdezésével.

A felmérés eredménye alapján készült tanulmány megállapításai szerint a fiatalok a Dél-Alföldi régióban csekély mértékben fertőzöttek, úgy a tágabb értelemben vett drogok (dohányzás, alkohol, stb.), mint a kábítószeres és kábító hatású anyagok tekintetében.

(A tanulmány elérhető a <http://www.ndi-szip.hu/News.aspx?newsid=c902bc4c-b385-40ce-8112-8c546628cdb3> linken.)

Drogfogyasztással összefüggő haláleset területünkön 2015. évben sem történt.

6. Bűnmegelőzésben, prevenciós munkában szerzett tapasztalatok

Megelőzési tevékenységünk kapcsán el kell mondani, hogy a 2014/2015-ös tanévben Madarász Géza r. alezredes végezte a **D.A.D.A. és ELLEN-SZER Programok** oktatását.

A 2015/2016-os tanévtől Kis Rozália r. fhdgy. és Juhász Nagy Szilvia r. főrm. Orosháza három általános iskolájában, illetve Békéssámson Általános Iskolájában Juhász Szilvia r. főrm. végzi a D.A.D.A. program oktatását.

Az ELLEN-SZER Program oktatása a 2015/2016-os tanévben szünetel.

A D.A.D.A. program tapasztalatai az mutatják, hogy ezek rendkívül hatásos eszközei a megelőzésnek és a felvilágosításnak, amelyekre ezért komoly igény is van.

A program személyi és anyagi feltételeit a rendőrség a saját költségvetéséből biztosítja.

7. Hány esetben jeleztek a gyermekjóléti szolgálat felé?

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (Gyvt.) 5.§. n) pontjában meghatározottak szerint kiskorú veszélyeztetettségének megállapítását követően a Gyvt. 17. § (2) bekezdésének a) pontja alapján, az Orosházi rendőrkapitányság munkatársai 21 esetben – *pl. szabálysértés elkövetése, családon belüli erőszak* – adatlap megküldésével jeleztek a gyermekjóléti szolgálatok felé.

8. Hányszor vett részt észlelő-és jelzőrendszeri esetmegbeszélésen?

Az Orosházi Rendőrkapitányság munkatársa 2015. évben 1 esetben vett részt esetmegbeszélésen.

9. Milyen gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzésen vett részt és mikor?

A kapitányság állománya vonatkozásában az elmúlt évben gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzés nem volt.

10. Hogyan valósul meg kapcsolata a gyermekjóléti szolgálattal (pl. személyes konzultáció, telefon, írásos dokumentáció, esetmegbeszélés, szakmai tanácskozás)?

A gyermekjóléti szolgálat munkatársaival szükség esetén, telefonon, írásban, illetve személyesen is kielégítő a kapcsolattartás.

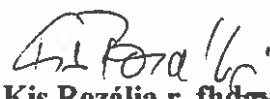
11. Tapasztalatai szerint melyek azok a legfőbb probléma típusok, amelyekre az intézményüknek választ kell adnia?

Mit tesznek saját hatáskörükben ennek érdekében?

Mit javasolnak városi szinten a problémák megoldása érdekében?

A gyermek- és fiatalkorúak nevelése elsődlegesen a család feladata, ezért az erre rászoruló családoknak hatékonyabb segítséget kellene nyújtani.

Orosháza, 2016. április 18.

Kis Rozália r. fhdy
megelőzési előadó

Láttam:

Czécher Péter r. ezredes
rendőrségi főtanácsos
kapitányságvezető

